

Višji davčni upravitelj R. Binter

Za vedno nas zapušča odličen pevec, agilen sokolski delavec, izurjen režiser, scenator in dramaturg ter strokovnjak v stenografiji.

Ljubljana, 14. maja.

Višji davčni upravitelj in kontrolor pri davčnem uradu g. Rudolf Binter, skromen, tih, a nadve požrtvovan, kulturni delavec, duša Šentjakobskega gledališča, je danes ponodi nenašoma umrl v tukajnji bolnici, zadev od kapi.

Rodom iz Trebušnjega na Dolenjskem, se je g. Binter že v zgodnjih djetinjih letih zanimal za vse panoge našega kulturnega življenja in se posebno udejstvoval kot izborni pevec in igralec, kot pevovodja in režiser raznih narodnih pevskev zborov in gledališč. Na gimnaziji v Novem mestu je že kot dijak ustanovil kvartet »Krkac«, ki je žel mnogo priznanja. Deloval je tudi kot tajnik Dolenjskega pevskega društva v Novem mestu in dosegel, da se društvo l. 1895 ni razšlo, kakor so se nekateri trudili. Po premetitvi v Radeču pri Zidanem mostu je ustanovil s pokojo kontrolorjem in odličnim pevovodje K. Razmanom pod okriljem bralnega društva pevski zbor z nad 30 pevci in pevkami, ki je s svojimi koncertnimi nastopami mnogo pripomogel k probudi narodne zavesti v tedaj nacionalno zelo mlachenem trgu. Leta 1901 je odšel v Kamnik, kjer je kot navdušen pevec takoj pristopil k najstreljivemu pevskemu društvu »Lirac«, kjer je deloval 14 let kot tenorist, več let kot tajnik in 7 let (1913–1919) kot predsednik.

Pa tudi v sokolskih društvenih je deloval vneto z besedo in dejanjem. Po njegovi

vzpodbudi je bil l. 1904 ustanovljen v Kamniku Sokol, v katerem je redno predaval o sokolstvu, kulturni zgodovini Čehov ter Jugoslovenc.

Niš manj plodonosno ni bilo njegovo delovanje na področju gledališke umetnosti, na katerem se je udejstvoval nad 30 let kot igralec, izurjen režiser in scenator, dramaturg in predsednik raznih dramatičnih odsekov: v Novem mestu, Radečah, Ložu, Kamniku in na zadnje pri Naprednem gospodarskem in prosvetnem društvu za Šentjakobski okraj v Ljubljani. V Radeču je l. 1900 ustanovil prvi dilektantski oder in vprizoril tekom 9mesečnega bivanja lepo število prvih slovenskih predstav v tem trgu. K sodelovanju je pritegnil pred vsem javne nameščenje in učiteljstvo. Enako je oživel gledališke predstave v Ložu, katere so posečali celo Hrvati iz oddaljenega Prezida. V Kamniku je l. 1901 obnovil dramski predstave Narodne čitalnice ter jih vočil 15 let. Ustvaril si je številni gledališki ansambl ter vprizarjal domača in tuja dramska dela. S posebno ljubezno pa je gojil slovenski repertoar. V priznanje zaslug za kamniško čitalnico je bil izvoljen l. 1916 soglasno za društvenega predsednika, katero častno mesto je obdržal do konca septembra 1919, ko je odšel v Ljubljano na svoje novo službeno mesto.

V Ljubljani je pod okriljem Šentjakobskoga društva ustanovil dramatični odsek, prevzel predsedstvo, nabavil povsem nov gledališki oder v Florijanski ulici ter dne 9. junija 1921 slovensko otvoril gledališče z vprizorito »Strindbergovega« >Pelikanac. Ze v prvih petih sezah je dosegel nad 150 predstav in sestavil ansambl do 40 izvršujočih članov, večinoma javnih nameščencev. Da je dosegel ansambl toliko popolnost, je bila nemala zasluga nesobičnega in idealno delovnega predsednika Rudolfa Binterja, ki ga je občni zbor gledališkega odseka v priznanje zaslug dne 18. marca 1924 soglasno izvoil svojim častnim predsednikom.

Glavno njegovo torišče pa je bila stenografska, predvsem slovenska. Od l. 1893 počasi kot strokovni stenografski pisatelj in kritik je praznoval lani 35letnico svojega udejstvovanja na tem področju.

Skrumnega, izredno agilnega in nesobičnega kulturnega delavca ohranimo v trajnem, hvaljenem spominu. Pogreb bo jutri ob 16. iz deželne bolnice. Vsem, ki žalujejo za njim, iskreno sožalje!

Zopet ena, ki se noči možiti — H. Gregorčiču se pojedno učiti!

35

Tudi jaz — kakor bore malo takih — se ne mislim zaenkrat možiti. Zakaj? Zato, ker bi težko, težko našla danes moškega, ki bi zaslužil mojo veliko idealno ljubezen. Preveliki materialisti so! Danes moškega ne moreš zadovoljiti samo s poljubi, s katerimi že itak ne smesh štediti. Zahtevajo vse kar več od tebe, poleg tega moraš biti tudi božata.

Neki gospod se je naravnost izrazil nekot proti moji starzi, da iščejo moški delo, ki imajo tudi denar, češ, če je dobitjo z denarjem, imajo vsaj denar, nuditi jim more pa isto — razen denarja — le toliko, kolikor tista, ki je brez njega. Ko pa nas enkrat dobe, nas pa odrinje, kakor vržejo proč cigareto, ko jo pokade. Ne zmenijo se za nas več. Če pa se še kdaj kar je bolj malo verjetno in vsake kvatre morda enkrat, si pa lahko mislimo, da nismo edini cvet, ki nas obletava.

Geslo moških je: »Letajmo, dokler moremo s cveta na cvet, saj itak ne živimo dolgo!«

Zdaj imam 22 let, in ni ga moškega izmed mnogih, mnogih, ki jih poznam, da bi bil vreden, če se smem tako izraziti: »počneš grošči ki danes že več ne eksistira« oz. naj rečem — kakor je bilo zadnjih rečeno za ženske — vsak moški je še zastonj predrag!

Ce upoštevam še vse druge moške napake, ki so jih že pred menoj navedle razne ženske, si mislim:

Ostanom starca samičica, zarjavela devičica! — E.

36

Pripominjam takoj v začetku, da ne pišem in imenu onih žensk, ki jim minevajo dnevi le v lepotičenju in zabavah in se jim zdi najbolj »duhovito« poslušati omrežno prilizovanje domišljivih mledočobcev.

Tako radi nas nekateri primerjajo vse tem ženskim kreaturam. Zalostna mu majka, kdor si ne upa dobiti žene drugje kot v kavarnah in kabaretih!

Gospode pa, ki se jih to tiče, opozarjam na pregovor, ki pravi: »Povej mi, s kom občuješ v povem ti, kdo si!« Ako tako so dijo o ženskah, potem že gotovo bliže pozna-

37

Izvolute, da tudi jaz podpišan, rečemено modro o zakonu.

Kdor hoče kakšno stvar dobro poznati si jo mora ogledati z različnih vidikov. Čim ved je teh vidikov, tem popolnejše je spoznanje. Ljudje so pa navadno prepričani, da vidiki, s katerimi ozi opazujejo življenje in svet popolnoma zadoščajo za pametne in-

pravice sodbe. Ko sem pod rubriko: »Zakaj se ne ženite bral tozadne članke, sem našel veliko jedra resnice, toda brez lupine zmote ni bilo skoro nobenega. Dovolite to reje, da se oglastim k temu perečemu vprašanju tudi jaz.

Kdor si hoče v zakonu ustvariti zares pametno sodbo, ki mu bo zanesljiva zvezda vodnika do srca, pa naj se potem že poroči ali ne, ta naj odpre sedajše učesa na stežaj in naj pazljivo posluha, kaj poča ne pozabljivi goriški slavček S. Gregorčič o zakonu. Naj citrami iz njegove tozadne pesmi »Noč pred svatbo le najbolj značilne in globokumne verze, ki se glase:

Ko srca vstvarja Bog višin.
Iz raznih dela jih tvarin.
Iz iste vsakrat snovi
Po dvoje src pa naredi.
Ter vrže jih med širini svet.
Da najdeti se v teku let.
Presrečen ta, ki med ljudmi
Srce enako si dobi.
Ter sveta vez ga zveže z njim.
A srečo srč doseže z njim!
Gorie pa, kogar zmoti strast.
Bogastvo, čast in lepa rast.

Da srce tako izvoli.
Ki Bog mu ga zaročil ni.
Utične strast, rodi se kes.
Ki kljuval bode čas ga ves.
In vez, ki zdaj oklepja ga.
Teži ko spona srepa ga.
In bolj teži ga dan na dan.
Mu vedno novih reže ran.
Solzdn ozira se nazaj
V prostosti izgubljen raj.
Zastonji — nazaj le pot zaprt.
Čuvajka vest, ključarka smrt.
Gorie pa, kdor postal nezvest.
Prevaril bi čuvajko vest
In sam prostost bi si vzel.
Ne bo je nikdar več vesel.
Le enkdat zlata je prostost.
Dokter ne greč čez svatbe most.
Zato: kdor misli, kdor kaj ve.
Brez straha čez ta most ne gre.

Upam, da mi bo marsikdo pritrdil že rečem: Ti le kratki verzi so več vredni, kar kor marsikera debela knjiga o zakonski sreči in nesreči. Kdor ne veruje, naj se na lastni koži o tem prepriča, to je po njih naj se vestno ravna in ne bo mu žal.
Pavel Špan.

Dolžnost vseh pravib Slovencev je, da počite dne 9. junija v Guštanju, da v čim večjemu številu in čim impozantnejši manifestaci dokumentiramo enotnost v vseh vprašanjih, posebno pa udanost našemu južnemu kraju ter pripravljenost braniti domovino do zadnjega.

Dovolj je mladčnosti, dovolj bratskih sporov, dovolj oklevanja, Jugoslavija nas kliče, da z bratsko ljubezijo prinenemo z delom za preporod iste, da nas naši potomci ne bodo prekljali. Prvi dokaz enotnosti naj bo velika manifestacija ob desetletnici osvobojenja Mežiške doline in smrti Malga jeve dne 9. junija v Guštanju.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Torek, 14. maja 1929; katolični: Bonifacij; pravoslavni: 1. maja.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama in opera zaprti.

Kino Matica: Dvojboj v zraku.

Kino Ideal: Tajnost kresne noči.

Poslovni večer Inž. Thorleff Hansen drevi ob 20. v Unionu.

Predavanje: Pomen sladkovodne faune, predava v 18. na univerzi prof. Kušec.

Recitacijski večer srbskih književnikov

Snoči se je vršil v dramatskem gledališču recitacijski večer srbskih književnikov, ki je bil pomemben dogodek za Ljubljano, kajti gledališče je napolnila najboljša publike. Razen zastopnikov oblasti in korporacij so bili navzoči številni slovenski kulturni delavci ter številno, lepo srbsko besedo ljubeče občinstvo.

Recitacijski večer je olvoral naš pesnik Oton Zupančič, obujajoč spomine na recitacijski večer slovenskih književnikov v Beogradu, ko se mu je zdelo, da je slovenska beseda stopila iz ozkih mej svoje domovine in zaživila v širši domovini. Pozdravil je tudi navzoče hrvaške književnike ter izrazil željo, naj bi se kmalu glasila z našega odreda ljubeče občinstvo.

Sledio je uvodno predavanje urednika Srpskega književnega glasnikec g. M. Bođanovačića, ki je govoril o razvoju srbske literature do današnjih dni ter podal ostre profile umetnikov, ki so takoj nato brali izvlečke iz svojih del v prozi in vezani besedi. Prva je čital svoje pesnične gđe. Desanka Makšimovićeva. Njeni lirični čista, dokaj elementarna poezija, je zadovoljila poslušalce, ki niso štedili z aplavzom. Prejela je lep šopek. Nato je čital svojo prozo V. Janković. Slišali smo artistične pesmi T. Manojlovića ter prozo M. Kašana in ki je našo občinstvo nagradilo zaradi njenih dramatičnosti in izredne globočine ter samoniklosti s posebno navdušenjem aplavzom. Zadnji je bral svoje mojstrske pesmi V. Petrović, ki nam je morda poleg Kakanina najbližji in najdražji, sodeč po navdušenju naše publike po njegovih recitacijah.

Bil je zanimiv večer. Ceprav so prišli bratje v nam šele po 10 letih skupnega življenja v državi, vendar ni prepozno. Prvi korak je resničen, duhovnem zbljanju arhitekture in slovenske kulture je storjen. Na nas in na južnih bratih je, da medsebojno stike se poglobimo ter se medsebojno izpolnjujemo, razvijajoč vsak svojo individualnost.

Prosvesa

Naša mezzosopranička Thierry-Kavčnikova v Zagrebu. Te dni je gostovala ga. Thierryjeva partija Ameris na odru zagrebškega Narodnega kazališta. »Večere je pisal: »Sredno ugoden vrtsk je ostavilo govorovanje simpatične mlade slovenske pevke Thierryje. Ima lep in zvočen glas, musicalno kulturo in ta Amneris pravo kraljevskega pojava. Neviljivost petja, zaokroženja vratja na bosta posebno povdarenja. Zagrebške »Novosti« pa so pisale: »Najprijetnejše iznenadjenje nam je nudila ga. V. Thierry iz Ljubljane. Ta simpatična pevka ima vrljo lep, jak in solan mezzosoprav. Pela pa je partijo Amneris z odličnim rezumovanjem. Vse zelo težke scene je zmagala z luhkoto, a posebne efekte je izvajala s svojo izdelano višino. Dobila je na odprtih scenih zaslužen aplavz. Zelo radi bi jo čuli še v kakšni operi.« Ti zagrebški očeni dokazujeta, da je naša kritika povsem pravilna. Ga. Thierryjeva je enako laskave ocene žela tudi že na velikih nemških opernih održih. Pevka je, ki je nanjo lahko naša opera ponosa.

Rollandovo tragedijo »Igra ljubezni in smrti« uprizorila ljubljanska drama danes ob 20. Dečo spada po svoji globoki vsebnini kakor tudi po tehnični izvedbi med najboljšimi teatrami. Z ozirom na dosedanje medsebojne strankarske boje je to deloma razumljivo. Toda danes, ko ni več političnih strank, mora prenehati vse politično sovraštvo. O tem, koliko so politični boji in razcepljenost na Slovenskem Koroškem škodljivi, ni potreben razmotriti.

Kapital je v rokah tujerodecev in je naš živelj od njih odvisen, s razceplojenjem smo dosegli, da pričenja drugorodcem rasti greben, da postajajo zoperi. Z ozirom na dosedanje medsebojne strankarske boje je to deloma razumljivo. Toda danes, ko ni več političnih strank, mora prenehati vse politično sovraštvo. Danes, ko po manifestu Nj. Vel. kralja ni več političnih strank, klicemo vsem Jugoslovom: Pustimo osebnosti, strinjam se v mogočno falango vsi Jugoslovani ter dokazimo svetu, da smo Sloveni, Srbi in Hrvati eno. Proslava bo v rokah tujerodecev in je naša dolžnost.

Prihodnja uprizoritev »Farrago-Frondale« je že pri vseh dosedanjih ponovitvah vzbudila najživljenečije zanimalne občinstva, bo v petek 17. t. m. ob osmih zvečer. Igra privlačjuje predvsem po izvestni igri glavnih igralcev (g. Saričev, g. Lovar Jerome Courvoisier), g. Jan Vellé, v drugih vlogah pa sodelujejo g. M. Skrbensk (Carmo), g. Potokar (Crapari), g. Vida Juvanova (Lodoška), g. Maša Slavčevna, g. Lieah in g. Železnik. Scena: g. prof. I. Vavpotič. Glassbene točke: g. Heri Svetel, Rožija: g. Ciril Debevec. Abonam: premijerski. Predpredstava v opernem gledališču od 10. do pol 1 in ob 3. do 5.

Prihodnja uprizoritev »Farrago-Frondale« je že pri vseh dosedanjih ponovitvah vzbudila najživljenečije zanimalne občinstva, bo v petek 17. t. m. ob osmih zvečer. Igra privlačjuje predvsem po izvestni igri glavnih igralcev (g. Saričev, g. Lovar Jerome Courvoisier), g. Jan Vellé, v drugih vlogah pa sodelujejo g. M. Skrbensk (Carmo), g. Potokar (Crapari), g. Vida Juvanova (Lodoška), g. Maša Slavčevna, g. Lieah in g. Železnik. Scena: g. prof. I. Vavpotič. Glassbene točke: g. Heri Svetel, Rožija: g. Ciril Debevec. Abonam: premijerski. Predpredstava v opernem gledališču od 10. do pol 1 in ob 3. do 5.

Pregled bolevanja in smrtnosti zavarovanih članov

Zelo poučen je pregled bolevanja in smrtnosti zavarovanih članov ter njihovih skupcev v 1

Dnevne vesti.

— Opozorilo naročnikom in čitateljem »Slovenskega Naroda«. Jutri stopi v veljavu novi vozni red in s tem se bo zboljšalo posiljanje našega lista v kraju ob železniški progi Zidani most — Brežice — Zagreb. V Brežicah in Zagrebu dobe naši naročniki in čitatelji list še isti dan, ko izide, v Dalmaciji pa en dan prej nego so ga dobivali doslej. Opozarjam na to ugodnost vse prijatelje »Slovenskega Naroda« v krajih ob progi Zidani most — Brežice — Zagreb.

— Kongres bančnih uradnikov v Ljubljani, 19. t. m. se bo vršil v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljanski kongres Zveze bančnih uradnikov in namestence Jugoslavije. Kongres se prične ob 9. Na dnevnem redu je poročilo o delovanju in imovini Zveze, organizacija in agitacija, vprašanje pokojinskega zavarovanja, zakonske zaščite, zakonskega zavarovanja brezposelnih, reforma strokovne izobrazbe ter vprašanje reguliranja delovnih odnosov v bankah in zavarovalnicah. Kot posebna točka dnevnega reda bo kongresu stavljen predlog o pristopu organizacije naših bančnih uradnikov k internacionalni zvezi privatnih namestencev v Amsterdamu in sicer preko mednarodne sekcijske bančnih uradnikov na Danu Kongresa se udeleži član glavnega in nadzornega odbora, delegati zveznih podružnic iz Hrvatske, Slavonije, Bosne, Hercegovine, Slovenije, Dalmacije in Vodovine, zastopniki drugih delavskih in uradniških sindikatov, predstavniki raznih ustanov delavskega zaštite in delavskega zavarovanja ter predstavniki strokovne internacionalne iz inozemstva.

Erotikon

S prvo slovensko filmsko igralko ITO RINO pride v kino Ljubljanski dvor. — Preskrbite si pravočasno vstopnice! Telefon 2730.

— Izplačilo potnini državnim zdravnikom. Odsek računovodstva v ministrstvu socijalne politike in narodnega zdravja je naročil finančnim delegacijam in okrajinom finančnim upravam, naj izplačajo džavnum zdravnikom in uslužbenecem sanitetne streke vse potnine za dobo od 31. marca 1926 do 31. marca 1928.

— Iz zdravniške službe. V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo sta bila vpisana zasebni zdravnik v Ljubljani dr. Ivo Bajželj in zasebni zdravnik v Ribnici dr. Fran Debeljak.

— Razid društva. Podružnica sadarskega in vrtnarskega društva na Dvoru se je zaradi nezačetnega števila članov prostovoljno razšla.

— Živalske kužne bolezni v ljubljanski blasti. Od 20. aprila do 5. maja je bilo v ljubljanski oblasti 9 slučajev avinjske kuže, 2 svinjske rdečice, 2 garij in 1 čebelne kuge.

— Iz Uradnega listka. Uradni listek št. 50. z dne 13. t. m. objavlja uredbo o razdelitvi na oddelke predsedništva ministrskega sveta in ministrstev ter pravilnik za računovodstveno-blagajniško poslovanje v centralnih carinskih blagajnah in carinarnicah.

Dr. med. Igor Tavčar

specialist za notranje bolezni ordinira od 25. tega meseca vsak delavnik od 9.—11. dopoldne in od 3.—5. pop.

Röntgenološke preiskave za priv. paciente vsak torek in četrtek od 8. — 9.

— Razpust društva. Ribarsko društvo z ribniško dolino v Ribnici je razpuščeno, ker nima več pogojev za pravni obstoj.

— Razpisane službe. Pri moški kaznilnici v Mariboru se odda 9. envent. 10. mest paznikov zvaničnikov, 3 mesta paznikov služiteljev in 1—8 mest paznikov dnevniciarjev — služiteljev. Upoštevajo se le popolnomedno zdravi prosilci, ki so velike in zdravje postave. Prošnje je treba vložiti do 26. t. m.

— Slovensko planinsko društvo naznana, da so za binkošti otvorene sledeče koče: V Kamniških planinah: Koča na Kamniškem sedlu in Cojzova koča na Koroškem sedlu. Oskrbovanje so tudi Dom v Kamniški Bistrici, Dom na Krvavcu, Koča na Veliki Planini. Koča na Korošici je oskrbovana na Binkoštno soboto popolne, v nedeljo in ponedeljek. Ta koča se otvorí čez sezono z 22. junijem, Frischaufov dom na Okrešlju s 16. junijem. V Katavankah: Valvazorjeva koča pod Stolom, Spodnja koča na Goliči in Kadilnikova koča vrh Golice. Na Možirski planini je koča odprta od 1. junija dalje. Celjska koča na Celjskem pogorju, Piskernikova koča v Logarski dolini pa so celotno oskrbovane. Krekova koča na Ratitovcu je odprta ob bink. sobote do vč. ponedeljka. Aljažev dom za binkošti otvoren je ostane oskrbovan. Na Binkoštno nedeljo ob 11. dopoldne služba Božja v Aljaževi kapeli v Vratih.

— Največja razstava poljedelskih strojev in orodja. Že lanskotletna jesenska jubilejna kmetijska razstava na Ljubljanskem velešemu je prikazala obeseno razstavo poljedelskih strojev in orodja. Letošnja razstava kmetijskih strojev na velešemu od 30. maja do 9. junija pa bo lanskotletno že znatno prekosila. Razstavljeni bodo vsakovrstni stroji, od preprostega do najbolj dražega in za vse vrste gospodarstva. Nudena bo velika izbira poljedelskega orodja in strojev za mlekarstvo. Večina strojev, ki bodo obsegali približno 2000 m² razstavnega prostora, v obratu. Razstave se udeležijo domače tvrdke in one iz inozemstva, zlasti Čehoslovaške, Avstrije,

Nemčije, Ogrske, Francije, Amerike, Švedske, Danske. Poljedelske stroje razstavi 12 tvrdk, poljedelsko orodje 16 tvrdk, male bencinske motorje za pogon strojev 3 tvrdke, stroje za mlekarstvo 4 tvrdke. Vsak imenik velesejimske legitimacije, ki stane Din 30 ima pravico do polovične vožnje po železnicu. Naročite legitimacije pri razprodajalcih ali direktno pri velesejmskem uradu v Ljubljani. Donisnica za dostuje. Zamoretate pa kupiti tudi navadno vstopnico za enkratni vstop po 10 Din. Kmetovalce opozarjam, da so razstavljeni na velesejmu najrazličnejši predmeti. Naj omenimo samo še zvonove, gasilsko orodje, jermenarski izdelki, verige, različne vozovje, bicikli, oblike, čevlji, sirarski izdelki, piemenska perutnina, domači zajci itd.

— Naši akademiki na Slovaškem. O binkoških priredbih akademsko društvo Jugoslavija ekskurzijo na Slovaško. Naši akademiki posjetijo Bratislavu in več drugih slovaških krajev.

— Slovenska Matica obavlja: Letošnje knjige se lahko dobijo v društveni pisarni Matične hiše na Kongresnem trgu št. 7, vsak delavnik od danes naprej in sicer dopoldne in popoldne. Ljubljanski člani se načrtovali, da bo konca leta mesecu dostavljale na pošto po knjige po koncu leta.

— Trgovinska pogodba med našo državo in Francijo stopi v obeh državah v veljavno jutri. Francoski parlament pogodbo sicer še ni ratificiral, ker se pa 2—3 mesece ne bo sestal, je vlada sklenila uveljaviti jo pred ratifikacijo v parlamentu. Za naše strani stopi pogodba v veljavno, ker jo je kralj že ratificiral.

— Solska vodstva pozor! Letošnji ljubljanski velesejem se vrši od 30. maja do 9. junija in pada torej še v šolsko leto. Solska vodstva, posebno ona na deželi, naproša uprava ljubljanskega velesejma, da naj svoje majski izlete urede tako, da si bo mladina v zvezi z izletom lahko ogledala tudi velesejem. Na velesejmu bo zbrano priljčno vse, kar more zanimati tudi mladino in dvigati njen narodni ponos. Kajti večina razstavljenih predmetov je ustvarila slovenska roka in slovenski um. Razlagu pod vodstvom strokovnega učiteljstva bo mladini v največja koristi.

— Vreme. Danes je tretji ledeni svenčnik, jutri pa mokra Zofka in zato ni čuda, da nam vremenski proroki obetajo še vedno oblačno in deževno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno in deževno. Maksimalna temperatura je znašala v Splitu 23, v Zagrebu in Beogradu 22, v Ljubljani 21, v Skoplju 20, v Mariboru 19 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760 mm, temperatura je znašala 16.5 stopinj C.

Erotikon

S prvo slovensko filmsko igralko ITO RINO pride v kino Ljubljanski dvor. — Preskrbite si pravočasno vstopnice! Telefon 2730.

— Smrtna kosa med ameriškimi Slovenci. V Barbettonu, država Ohio je umrla rodbinka Krizajevi. Tletna hčerka Milka. — Dne 9. aprila je v kraju Ely, država Minnesota, umrl Slovenec Matija Kure. Zadela ga je srčna kap. Zapustil je ženo in tri otroke.

— Smrtna nesreča. V pondeljek zjutraj je rešilna postaja prepeljala v ljubljansko bolnico 28letnega oglaria Alojzija Ranta iz Zalega loga nad Zelezniki. Rant je pred dnevi naložil kopico za oglie in zažgal. Oglie pa je razvijalo strupene pline, ki so uhaiali tudi v kočo, v kateri je Rant spal. Plini so Ranta popolnoma omamili in oblegel je nezavesten. Nezavestnega je našel njegov brat, ki ga je prisel v nedeljo po popoldne obiskal. Prenesel ga je takoj domov, pa se ni več zavedel. Tudi v bolnici se Rant ni več zavedel in je davi okoli 8. zastrupljenju podlegel.

— Samorom slovenske služkinje v Zagrebu. Pred dnevi je izplačila večjo količino ocetne kisline v svojem stanovanju na Trešnjeku v Zagrebu služkinja Roza Sočač iz Slovenije. V bolnici je umrla strašnih bolečin. Zapustila je pismo na pollico, v katerem težko obožjuje svojega ljubčnika, zaradi katerega je tudi šla v smrt. Služkinja je napisala pismo pred samomordom. V njem pravi: Morala sem izvršiti samomor zaradi ljubčnika, ki mi je rekel, da ni ozeten, v resnici pa je bil. Vedno mi je pretjal, da me ubije, če se z njim sprem. Ko sva se spoznala sem tehtala 71 kg, sedaj jih pa imam samo 2. On je kriv, da sem si nakopala več bolezni. Samoromnik je tudi prosil policijo, naj kaznui zverinskoga ljubčnika, ki jo je trpinčil.

— Umorjena vdova. Na neki pristavi pri Somboru so včeraj odkrili strašno razbojništvo. Neznan morilec je že pred dnevi umoril 77letno vdovo Alekso Josića. Vdova je bila bogata in znana kot dobra gospodinja. Umor so odkrili šele včeraj, ker je vdova živelja popularna sama v svoji hiši. Vdovin vnuč Seretič je opazil, da so okna v vodovni sobi zadelana z rjhami in blazinami. Čudno se mu je tudi zdelo, da ga voda ne obiše tako dolgo. Poklicar je klijavčnarijev v orožnik, ki so s ilo odprli vrata. Nudil se jim je straten pripor. Starka je ležala na tleh skrčena. Truplo je že snurdelo. Okoli vrata je imela vrvico, kakor da je izvršila samomor. Komisija je ugotovila, da je morilec starko najprvo pretepel s topom orodjem, potem pa je zadrgnil vrat.

— Največja razstava poljedelskih strojev in orodja. Že lanskotletna jesenska jubilejna kmetijska razstava na Ljubljanskem velešemu je prikazala obeseno razstavo poljedelskih strojev in orodja. Letošnja razstava kmetijskih strojev na velešemu od 30. maja do 9. junija pa bo lanskotletno že znatno prekosila. Razstavljeni bodo vsakovrstni stroji, od preprostega do najbolj dražega in za vse vrste gospodarstva. Nudena bo velika izbira poljedelskega orodja in strojev za mlekarstvo. Večina strojev, ki bodo obsegali približno 2000 m² razstavnega prostora, v obratu. Razstave se udeležijo domače tvrdke in one iz inozemstva, zlasti Čehoslovaške, Avstrije,

Danes zadnjič pretresljiva drama
Trdnjava Ivangorod

Tragedija nesrečnega generala, borba za lepo Mario, odločnost kapetana Vojkova ...

Ne zamudite zadnje prilike!

Predstave ob 4., četrtek na 7. pol 8., 9.

Telefon 2730.

10:4

ubila seljakovo ženo Marijo, ki je spala blizu okna. Hiša je pogorela z vsem, kar je bilo v njej. Tudi nad Kamenskem pri Karlovcu je divjala huda nevihta. Strela je udarila v transformator, ki se je vnel, pa po požar hitro pogasila.

— Sleparski globetrotter. V Sarajevo je dosegel pred dnevi neki mladenič, oblečen v skavsko obliko. Izdal se je za potovalec okoli sveta, ter rekel, da je novinar. Toda ravno to ga je izdal. Mladenič ni vedel, kdo je glavni urednik lista, pri katerem je uslužben. Policija je preiskala njegov potni list in ugotovila, da se ne piše von Paulus, kakov je izjavil, marveč da je ponaredil potni list. Odleplil je pravo sliko lastnika ter ponaredil žige. Sleparski je priznal, da ni novinar, temveč trgovec in se piše Paulus Ferrey iz Esenra ter da je emigriral zaradi političnih delikov.

— Kravna rodbinska tragedija. Včeraj se je odigrala v Zagrebu na Peščenici kravna rodbinska tragedija. 33letni vrtnar Stefan že dolgo ni živel v prijateljstvu z ženo. Včeraj, preden sta odšla na delo, je nastal med njima zopet preprič, ki je končal tragično. Zakonca je miril 32letni Jakov Šršek. Stefan se je pa tako razburil, da je potegnil iz žepa samokres in tekel za ženo, da bi jo ubil. Šršek je hotel preprečiti nešrečo in je skočil med moža in ženo. Teda je Stefan sprožil in krogla je zadela Šrška v glavo. Ta je imel še toliko moči, da se je splazil v hišo. Stefan pa, ko je videl, kaj je storil, si je pognal kroglo v glavo. Sosedje, ki so slišali strele, so prihiteli na pomoci in poklicani rešilni postajo, ki je odpeljala Šršala in Šrška težko ranjena v bolnico.

— Sprehod v parku ni nikoli prijeten, če ste prej imeli težkega dela ali če Vas še čaka. — Ako temeljite za pranje perila SCHICHTov «Radion», bo pranje za Vas zabava.

Iz Ljubljane

— Il Šentjakobski sled. oder sporoča svojemu člansvu, da je nenadno umrl njegov zasluzni predsednik g. Rudolf Binter. Pogreb se bo vršil v sredo 15. maja ob 16. uri iz deželne bolnice.

— Il Pevec Šentjakobskoga pevskega zborja prosim, da se zanesljivo udeležete pogreba zasluznega predsednika Šentjakobskoga sledilskoga odra g. Rudolfa Binterja in sledi v sredo 15. m. ob 4. popoldne iz mrtvica splošne bolnice.

— Il Sejsmske cigarete. 300.000 Vardarkigaret v kartonih po 20 komadov bo dan v prodajo po letošnjem ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 9. junija. Prodajale se bodo izključno v obih trafikah na sejšišču.

— Il Vse zg. dopisnike Izvenljubljanskih listov prosi ravnatelstvo ljubljanskega velesejma, da se blagovljivo udeležiti sestanka, ki se vrši v četrtek dne 16. maja ob 16. uri popoldne v pisarni velesejma.

— Il Pevski zbor Glasbene Matice. V sredo, 15. ob 20. uri vaja za ženski in moški zbor. Vsi in točno. — Odbor.

— Il J. A. D. Triglav priredi v sredo, 15. t. m. izlet svojega člansva v Domžale, kjer bo ozleg radio-oddajne postaje. Odhod z glavnega kolodvora ob 14 (ob lepem vremenu). Ker je to običajni triglavanski majinski izlet, je za vse člane obvezno.

— Il Akademski klub za Državo naročuje opozarjanje člana in prijatelje, da se bo vršil seminaristični setanje danes, točno ob pol 18. uri na univerzi, soba št. 69. — Predavalci bodo: Planinšek: Panevropa in Aljediv: Osnovne ideje mediteranske in balkanske politike. — Udeležba za člane obvezna. — Vodja seminarja.

— Il Ure za birmo. F. Cuden. Prešernova 1.

47-L

Erotikon
s prvo slovensko filmsko igralko ITO RINO pride v kino Ljubljanski dvor. — Preskrbite si pravočasno vstopnice! Telefon 2730.

Iz Celja

— Il Nedelja v Celju. Preteklo nedeljo se je Celje zjutraj zdobilo v močnem dežju. V noči med soboto in nedeljo je malo vso noč treskalo in grmljalo. Bila je to letaščna prva nevihta, ki se je pa zjutraj izpremenila v pravi južni

August Blanche: **Na valovih strasti**
Roman

— Oba sva se zmotila, — je nadaljevala s smehljajem, s katerim je bila vajena znagovati in ki ga je poklicala na pomoč vedno tudi če je bila poražena. — Vi, ki ste umaknili roko od streče in jaz, ki sem izpustila kapljice sreče na nerodovitna tla. Zdaj me razumete in zdaj lahko greste. Videla sem vaš obraz, toda močkal bom. Mojega obraza pa vi niste videli in zato boste tudi močkali.

— Pa tudi če bil videl vaš obraz, — je dejal sin severa z neverjetno mürnim glasom, ki je prihaja iz najglobje notranjosti, — bi močkal in celo umrl bi s svojo skrivnostjo.

Proti svoji volji je bil ginjen, kajti njeni iskreno priznanje mu je imponiralo. Morda se je čutil z njim tudi nekoliko počaščenega, kajti kateri mož jug ali severa bi se ne čutil počaščenega, če bi slišal pohvalo iz tako krasnih ust?

— Verjamem vam, kakor verjamem vsem ljudem, — je nadaljeval demon smeje. — Toda kar se je zgodilo, se ne da izprememi. Ponavljam, da lahko greste. Kočičaž, ki je vas pripeljal sem, čaka, da vas odpelje nazaj.

— Zelo prijazni ste, da me podite od sebe, — je odgovoril Armand, ki se je čutil v svojem samoljubju nekočico zadetega. — Toda, — je pripomnil in se ozrč po sobi, — toda...

— Kaj iščete? — je vprašala dama osorno.

— Robec, — je odgovoril mož severa. — Ah, evo ga.

— Res sem vam pokvarila ves večer, — je izjavila, — res sem vas odtrgala od dela in vas s tem oškodovala. Nerada bi imela to na vesti. Kaj morem torej storiti za vas? Povejte dokrito, kaj bi vam najbolj ugašalo?

— Želim, da bi bili takoj prijazni in naročili ženski, ki me je privedla sem, da me odvede nazaj, kajti zavezani mi očni je težko hodiť po stopnicah, da ne govorim o mostičku na vrtu. Seveda se moram vrtniti po isti poti, po kateri sem prišel, čeprav sem svečano občljučil, da bom močkal. Sigurnost je vedno boljša nego zaupanje in vera v človeško poštostenos.

— Hvala za to širokogrudnost. Vendar pa sprejmete tale prstan kot spomin na neobičajno maskerado v vašem drugačem mirnem in skromnem življenju.

Snela je s prsta dragocen prstan z velikim dijamantom.

Armand se je približal lepi dami. Toda namesto da bi sprejel dragoceno darilo, je užudno odrnil nezno ročico, rekoč:

— Ne ponujajte mi tega prstana, kajti to bi vam utegnilo v bodoče napravi sitnosti. Čeprav bi moji znanici ne vedeli, da je bil ta prstan na vašem

krasnem prstu, bi bil vendar vsak radoven, kdo mi ga je dal. Razmere so res take, da se zdi sumljiv vsak delavec, ki ima kolikaj denarja in ki ne živi samo od danes do jutri. Nasprotno sem pa prepričan, da lahko vi brez strahu sprejmete nekaj od mene.

— Od vas? — je vzkliknila dama presečeno.

— Da, in mislim, da sprejmete moje darilo z največjim veseljem, — je odgovoril Cambon smeje.

— In to darilo je?

— Tole dražestno pisemce, — je odgovoril in ji izročil znano pismo, pisano na finem parfumiranem papirju.

— Ah!

Njeni ročica je naglo segla po pisemu, prijela ga je, pa se ni umaknila z njim takoj nazaj, kajti mezinec se je bil dotaknil roke mladega moža.

— Hvala, ah, hvala vam! — je zapetala in pripomnila, kakor da govori sama zase: Kakšen značaj! Kakšno srce! In kolika škoda, kolika izguba!

— A zdaj sprejemajo moje oči od vas lahko noč, — je dejal sin severa. Preganil je svileni robec, da bi si zavezal oči.

— Toda kako to, — je nadaljevala maskirana dama, ko je bila površno prečitala pisemce, — da ste se nemudoma odzvali na pismo brez podpisa?

— Misli sem, da mi piše dama iz Jardin des Plantes. — je odgovoril Armand.

Nekaj minut je bilo v luknjicah zametaste maske dokaj temno. Naenkrat se je zasvetil iz njih prejšnji plamen strasti in pohotonost.

— Ali vas dama iz Jardin des Plantes tako zanima? Je bila tako očarljiva, da si je ne morete izbrisati iz spomina?

— Da, bila je očarljiva, toda...

— Ni bila maskirana, kakor sem jaz, — ga je prekinila lepotica smeje. Nerazumljivo je, kako lahko preskočijo ženske globok prepad med gnevom in dobrohotnostjo, med žalostjo in veseljem.

— Tega nisem hotel reči, — je odgovoril sin severa. — Na njeno lepoto sploh nisem mislil, ko sem prišel na sestanec v trdnem preprčanju, da mi je ona pisala.

— Na kaj ste pa mislili? — je vprašala dama, premagajoč svoje veselje, kajti lepotu je bila zopet užajena.

— Hotel sem izrabiti priložnost, da jo opozorim.

— Na kaj?

— Na veliko nevarnost, ki visi nad njeno glavo.

— Na nevarnost, pravite? — je vprašala maskirana dama in stopila korak naprej.

— Da, na veliko nevarnost, kakor sem rekел.

— Ki preti...

— Ki preti moji dami iz Jardin des Plantes.

— Od katere strani ji preti? Zakaj ji preti? In v čem obstoja ta nevarnost?

— Skrbel je vzorno za obe ženi. Ker pa

Čuden epilog letalske katastrofe
Ameriški pilot Foote je bil dvakrat oženjen, in da se mu ni pripetila nesreča, bi oblasti ne prišle na sled dvoženstvu

V Ameriki se je pripetila nedavno težka letalska nesreča, ki je zahtevala 13 žrtev. Letalska katastrofa je imela poleg tragičnih posledic tudi komičen epilog Veliko letalo »Miss Newark« je spadal med največja in najlepše opremljena potniška letala v Ameriki. Opredljeno je bilo s tremi motorji in prevažalo je potnike na progi New York-San Francisco. Nekoč je moral zarađi defekta v propelerju med poletem pristati. Letalo se je spustilo brez najmanjše nezgode na tla in drselo je bač čez zelenjsko progo, ko je nadomadno pridrvel mimo eksprejni vlak, ki je letalo doslovno zdobil. Vseh 13 potnikov je našlo pod razvalinami odnosno pod kolesi eksprejnega vlaka strašno smrt. Edini, ki je preživel strahovito katastrofo, je bil pilot Lou Foote, ki je letal že več let na omenjeni progi. Foote je obležal pod razvalinami letala težko ranjen. Prepeljali so ga v bolničko, kjer so ga takoj operirali.

Stiri dni po katastrofi se je zglašila v pisarni dotične bolnice dama, ki je izjavila, da bi rada govorila z ranjeno pilotom. Ko se je legitimirala kot pilotova žena, so ji posez dovolili. Ostala je pri ranjencu in mu strelgal. Dva dni pozneje je pa prisla v bolničko druga dama, ki je tudi trdila, da je pilotova žena in da je sele prejšnji dan zvedela za letalsko katastrofo. Ravnatelj bolnice jo je seveda debelo pogledal, češ, pilotova žena sedi že dva dni pri svojem možu in mu streže. Dama se pa ni dala ugnati. Iz ročne torbice je potegnila dokumente, iz katerih je bilo razvidno, da je res žena pilota Footea. Ravnatelj se je opravičil in oddelil domo k ranjenemu pilotu, kjer se je odigral dramatičen prizor, o kateremu Foote ni imel pojma, ker je baš trdno spal. Tudi prva dama se je namreč legitimirala kot pilotova žena. Med obema damama se je vnet hud preprik, kajti druga drugi sta očitali sleparje. Ravnatelj ju je končno za silo pomiril in prosil, naj počakata, da se pilot zbudí.

Sele, ko se je pilot zbudil, se je imučna zadeva pojasnila. Obe dame imata prav, je izjavil Foote, obe sta moji zakonski ženi. Zdaj mi ne kaže drugega, nego priznati, da sem se z obema poročil, z eno v New Yorku, z drugo pa v San Franciscu. In pilot je začel predpovedovati ravnatelju bolnice, da se je pred tremi leti oženil v New Yorku s hčerkjo bogatega trgovca. Njegov poklic je zahteval, da ostane po vsakem poletu nekaj dni in San Franciscu. Tu se je seznanil z neko vodovo, s katero se je oženil, da bi imel tudi v San Franciscu svoj dom. Pomagal si je s ponarejenimi dokumenti. Skrbel je vzorno za obe ženi. Ker pa

znaša razdalja med Newyorkom in San Franciscom 5000 km, se ni bal, da bi prisile oblasti dvoženstvu na sled. Da se ni pripetila strahovita letalska nesreča, bi bil še dolga leta užival sladkosti dvojne zakonske sreče, je zaključil pilot svoje pripovedovanje. Foote je ozdravljen in zdaj se zanimajo zanj oblasti, ki ga zasledujejo zaradi tvega.

Zopet umor iz sočutja

V Toulonu v Franciji se je odigrala v nedeljo pretresljiva tragedija. Mladi Anglez Thomas Corbett je ustrelil svojo mater, vdovo po angleškem bankirju. Mati je bila takoj mrtva. Corbett je nato naperil samokres proti sebi in si pognal kroglo v glavo. Težko ranjena so takoj prepeljali v bolničko, kjer se bori s smrto.

Vzrok nenavadne rodbinske tragedije je bila neozdravljiva bolezni vдовce Corbetta. Sin, ki ga je policija v bolnički zasišla, je izjavil, da ni mogel več gledati nezmočnih muk in trpljenja svoje matere in da jo je ustrelil iz sočutja. Grozna tragedija je vzbudila v Toulunu splošno sočutje. Nesrečno Corbettovo bodo težko pogresali siromati, katerim je bila največja dobrotnica.

Pes „zaslišan“ kot priča

Pred dunajskim senatom se je te dni vršila zanimiva razprava, pri kateri je igral važno vlogo pes, ki je nastopal kot priča.

V marcu je v kavarni »Payre« na Dunaju igrala večja družba »rummy«. To je nova igra, za katero se tudi ljubljanci navdušujejo. Družbo sta tvorila zakončka Karl in Emma Nathansky ter potnik Ludwig Kabra. Ko je bil Kabra kot »mrtev« izločen iz igre, se je za hip odstrani in odšel v sosedno dvorano. Skoro istočasno je gospa Nathansky opazila, da ji je izginila torbica s 345 šilingi. Iskali so jo po vsej kavarni in jo končno našli na dvorišču. Bila je pa seve prazna.

Tatvino je bil osumljen Kabra. Bil je arretiran in pri njem so res našli 345 šilingov, o katerih je gospa Nathansky trdila, da so natančno tako skupaj zvit, kakor jih je ona položila v torbico. Kabra je imel pri sebi še 600 šilingov, o katerih je trdil, da so njegovi. Zanimal je tudi tatvino torbice.

Ker pa so bile indicije proti njemu le premočne, je moral pred sodiščem. Razprava se je vršila te dni. Kabra je tudi pred senatom tajil in menil je, da je torbico najbrž ukradel natakar. Tudi ni izključeno, da je torbico odnesel pes gospa Nathansky in jo je zanesel na dvoře, kjer jo je kdo našel in izpraznil.

Ker se je sodišče opiralo zgoj na indicije, je moral nastopiti kot priča tudi pes, črnobel kitajski pinc svilene dlake. Psiček je moral na mizo in predsednik ga je skušal zainteresirati za torbico, katero mu je pomolil pod nos. Pes se pa za torbico ni zmenil.

Zasiševanje »priče« je bilo s tem končano in predsednik je menil, da pes prav gotovo torbico ni odnesel. Državni pravnik je označil Kabra kot strastnega igrača, katerega je gotovo strast tako premotila, da je segel po tujem denarju in je zahteval, da ga sodišče obsodi. Sodišče pa se zgoj na indicije ni moglo oprati in je Kabra oprostilo.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!
13

Zaradi romana v smrt

V nekem bratislavskem madžarskem listu je izšel pred leti krajši roman madžarskega pisatelja Tamasa Mihalya pod naslovom: »A szep Ange-la haza«, kar pomeni »Dom lepe Angeline«. Na tem bi ne bilo nič posebnega, da se ni takoj, ko je bil roman objavljen, izkazalo, da posega pisatelj na dokaj indiskreten način v rodbinsko življenje reformističnega župnika v neki vasi Podkarpatske Rusije Štefana Györka in spravila na dan stvari, ki niso za javnost. Ker je roman izšel v dnevniku, so ga mnogi čitali in delali dovršite na račun reformističnega župnika.

Posledica romana je bila, da se je dal župnik ločiti od svoje žene. Pisatelj je tožil in sodišče ga je obosidilo. Toda to ni moglo preprečiti razpadanja župnikove rodbine. Žena je moralna soga moža zapustiti. Zadeva se je vlekla več let in te dni se je končala s tragedijo. Nesrečna žena je segla v obupu po samokresu in se v hiši svojih roditev ustrelila v prsa. Tragedijo je zakrivil deloma tudi župnik, ki se je preveč oziral na zlobne jezikke, namesto da bi se bil z ženo pobotal.

Moderna doba.
Gospod čolnarju: Prej ste posojovali čolne zaljublencem za ves dan, zdaj pa samo za eno uro.

— To zadostuje. Ljubezen zdaj itak ne traja deli.

Mali oglasič

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakom. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakom ne odgovarjam. — Najmanjši oglas Din 5 —

Lepi uradni prostori

celo drugo nadstropje na Turškem trgu št. 3, obstoječi iz sedem velikih sob. se doda s 1. avgustom 1929 v najem. Reflektant je zglasil čim prej pri Kmetijski družbi v Ljubljani. 1008

Zelodeno tinkturo

predizkušeno, proti zaprdo in drogom težkočam zelodna priporoča dr. G. Piccoli, lekar na Ljubljani.

Motorno kolo

v zelo dobrem stanju, z novo pnevmatiko, znakme B. S. A., električno razsvetljavo, zelo počeni napred. Pogleda se za lahko pri Amerikanskih motors. Dunajske ceste, Ljubljana.

Motorno kolo

s prikolico, rabljeno, toda v brezhibnem stanju, samo povrste znamke, kupim. Ponudbe na: Makso Šaligo K. D., Osijek. 1021

2 mojstra za trikotažo

enega za Jaquard stroj, drugega (lahko tudi žensko) za pletišni stroj št. 8, sprejme tvornica trikotaže »Jadar«, Feodor Rotkajanski, Sabac.

Korespondent

slovenščine v nemškem jeziku, zmožen stenografske, strojepsila, knjigovodstva (bilancista) ter vseh drugih pisarniških del. Išče službo v hotelu ali drugem podjetju na letovišču za časa sezije ali stalno. Nastop lahko takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Večernja praksa«/977.

